

Jūsų vaikas turi dėmesio sutrikimų?

Tėvai turi sudaryti sąlygas vaikams mokytis ramiai ir laiku – pasirūpinti tinkama darbu aplinka, siekti, kad vaikas laikytųsi *tinkamos dienotvarkės*, neperkrauti vaikų popamokine veikla, suteikti pagalbą ruošiant pamokas, kai iškyla sunkumų.

Didžiulį poveikį vaiko savijautai turi tėvų ir kitų šeimos narių tarpusavio santykiai. Jei šeimoje yra nesutarimų, barnių, vaikas išgyvena nerimą, įtampą, jaučiasi nesaugus. Suaugusieji įsitraukia į savo asmenines ar tarpusavio santykių problemas, todėl jiems trūksta dėmesingumo ir laiko savo vaikams. Visa tai ypatingai sąlygoja vaiko asmenybės raidą. Glaudus bendradarbiavimas su mokytoju ar kitais specialistais – tiesiog būtinas.

Formuokite teigiamą požiūrį į mokslą ir save patį, sakydami, kad jis turi siekti tiek, kiek geba ir džiaugtis tuo, ką atliko. Girkite už kiekvieną mažą žingsnelį pirmyn ugdymo procese.

Skatinkite vaiko domėjimąsi jį supančia aplinka. Pabrėžkite praktinę informacijos svarbą. Raginkite kuo daugiau kalbėti, pasakoti apie tai, kaip praėjo diena, kas įdomaus nutiko mokykloje, ką sužinojo, ko išmoko.

Pratinkite klausti, perklausti, patikrinti ir patys taip elkitės bendraudami, skirdami vaikui užduotis. Svarbus veiksnys – socialinių ir organizacinių įgūdžių lavinimas (skautų, ateitininkų ar kitos organizacijos; leisti žaisti su jaunesniais vaikais, jei ten geriau pritampa).

Parinkite popamokinę veiklą individualizuotai. Pirmenybę teikite veiklai, kuri turi mažiau konkurencijos elementų: grojimas muzikos instrumentu, dailės būrelis, plaukimas, pasivaikščiojimas, kėgliai, važinėjimas dviračiu, karate ir pan. Dėmesio sutrikimų turintiems vaikams prasčiau sekasi komandiniai žaidimai.

Kontroliuokite savo balsą (toną ir garsumą). Kai vaikas pažeidžia taisykles, nevykdo susitarimų, nediskutuokite ir nesiginčykite, būkite labai konkretus. Nesureikšminkite menkų išdaigų. Dažniau skatinkite nei bauskite.

Galimų žaidimų pavyzdžiai:

1. Žaidimas „Televizorius“: vesti įvairias laidas, skaityti žinias, organizuoti pokalbius (teksto atpasakojimas).
2. Žaidimas „Atspėk daiktą“: į dėžutę, krepšelį sudėti įvairūs smulkūs daiktai, juos atpažinsime lytėdami.
3. Paveikslėliuose ieškoti skirtumų, juos pažymėti ir garsiai įvardinti, vis sunkinant užduotį.
4. Žaidimas „Palygink“: atpažinti objektus ir juos palyginti naudojant detales.
5. Žaidimas „Kas pasikeitė kambaryje/klasėje/gamtoje“.
6. Žaisti su mozaikomis, konstruktoriais, loto, dėlioti puzles.
7. Lietuviškos internetinės svetainės: <http://www.pradinukai.lt/>, <http://zaidimai.mama.lt/sujunk-task> ir panašios.

Neįmanoma aptarti visų galimų korekcinio ugdymo darbo būdų su vaikais, nes tai susiję su gana sudėtinga individualaus problemos sprendimo būdo paieška. Labai dažnai (iki 40%) kartu su dėmesio (aktyvumo) sutrikimais pasireiškia skaitymo, rašymo, skaičiavimo ar kiti specifiniai mokymosi sutrikimai. Net 75% atvejų kartu gali pasireikšti tarties ar kiti kalbos raidos sutrikimai. Skiriami šie svarbūs veiksniai, diagnozavus dėmesio sutrikimus: 1) vaiko intelektualiniai gebėjimai, 2) šeimos aplinka, 3) sutrikimo sunkumo laipsnis, 4) mokyklos aplinka. Kai šie keturi veiksniai palankūs, geros prognozės tikimybė 90%.

Naudotasi šia literatūra:

1. R. Pivorienė, J. Šabliauskienė. Mano vaikas – mokinys. Vilnius, 2011.
2. V. Skučaitė, E. G. Karmazė. Padėkime vaikui įveikti sunkumus: geroji bendradarbiavimo mokyklose patirtis. Vilnius, 2011.
3. Asta Dervinytė-Bongarzoni. Pagalbos galimybės aktyvumo ir dėmesio sunkumų turintiems vaikams. Vilnius, 2008.
4. Specialiojo ugdymo pagrindai. Šiaulių universitetas, 2003.

Parengė specialioji pedagogė, magistrė, Liuda Bytautienė.